

Mark- och miljödomstolen

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av Promemorian Tillfällig åtgärd för att underlätta försvarsövningar under särskilda förhållanden

KN2023/00937

Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt lämnar följande yttrande.

Inledningsvis konstaterar domstolen att regeringen angett olika datum för förordningens upphörande (utgången av december 2023 s.3 eller 1 juli 2024 s. 5 och 10).

Domstolen anser att den föreslagna författningstexten har en vag innebörd som inte nödvändigtvis avspeglar de skäl som regeringen redogjort för. Till att börja med saknas en legaldefinition av ”vid militära övningar”, vilket kan skapa avgränsningsproblem vid tillämpning och tillsyn.

Av den föreslagna lydelsen av författningstexten går det inte heller att utläsa om avvikelser från tillståndet endast får göras vid övningar där andra länder närvarar eller om förslaget ska sträcka sig så långt som att omfatta övningar som Försvarsmakten själv bedriver, men som ändå bedöms vara nödvändiga för samarbete med andra länder trots att de inte är närvarande. Av skälen för förslaget framstår det närmast som att avvikelserna från tillstånden ska bero på den utländska maktens verksamhet under övningen i form av buller eller utsläpp. Ordalydelsen i förslaget avspeglar dock inte detta. Ett förtydligande vore önskvärt.

Enligt den föreslagna regleringen ska tillsynsmyndigheten (Försvarsmaktsinspektören för hälsa och miljö) underrättas så snart som möjligt om övningar som kan göra avvikelser nödvändiga. Det framgår av skälen för förslaget att tillsyn ska kunna bedrivas. Normalt

sett omfattas en tillståndsgiven verksamhet av rättskraftsregeln i 24 kap. 1 § miljöbalken, vilket också innebär att tillsynsmyndigheten inte kan ingripa med förelägganden och förbud i frågor som prövats i målet (jfr 26:9 3-4 stycket miljöbalken). Den föreslagna regleringen innebär att avvikelser från tillstånd och villkor kan göras. Det framgår dock inte klart huruvida tillsynsmyndigheten i ett extremfall skulle kunna ingripa mot avvikelser som medför betydande olägenheter. Mark- och miljödomstolen anser att detta bör förtydligas. I annat fall kommer den avvikande övningsverksamheten att lämnas helt oreglerad vilket inte synes vara lagstiftarens mening.

Lena Pettersson
Chefsrådman

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Lena Pettersson efter föredragning av stf. chefsrådmannen Marie Gerrevall, tekniska rådet Carl-Philip Jönsson och tingsnotarien Jacob Gilbertsson